

Marie bebådelsedag

Predikan 2025-03-23 i Stockholm och vid digital kvällsgudstjänst.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: *Bebådelsen*

Epistel: Jes. 7:10–14.

Evangelium: Luk. 1:26–38.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du har låtit din Son bli människa i jungfru Marias liv såsom profeten Jesaja hade förutsagt. Kom med din helige Ande och skänk oss en fast tro på ordet, så att vi också tillsammans får glädja oss över denna underbara frälsning. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 2 årg.: Luk. 1:39–45

Vid den tiden skyndade Maria till en stad i Juda bergsbygd 40 och gick in i Sakarias hus och hälsade på Elisabet. 41 När Elisabet hörde Marias hälsning, spratt barnet till i hennes moderliv, och hon blev uppfylld av den helige Ande 42 och ropade med hög röst: ”Välsignad är du bland kvinnor, och välsignad är din livsfrukt! 43 Men varför händer detta mig, att min Herres mor kommer till mig? 44 Se, när ljudet av din hälsning nådde mina öron, spratt barnet till i mig av glädje. 45 Och salig är du som trodde, ty det som Herren har sagt till dig skall gå i uppfyllelse.”

Dagens ämne är ”bebådelsen”, d.v.s. evangeliets ord om hur Gud sände ängeln Gabriel till Maria för att förkunna att hon skulle föda Guds son. Att detta ämne behandlas mitt under fastan beror på att bebådelsen skedde nio månader innan Jesus skulle födas. Den brukar hos oss förläggas på den söndag som kommer närmast den 25 mars.

Bebådelsen är en mycket viktig sak i vår tro. Hela gamla testamentet handlar om löftet att Messias skulle födas. I dagens episteltext förutsade profeten Jesaja att det skulle ske genom att en jungfru skulle föda en son. Men både judendomen idag och kyrkliga bibelkritiker säger att det hebreiska ordet som Jesaja använder inte kan syfta på en jungfru utan bara på en ung kvinna i allmänhet. Detta har tyvärr gjort att vår äldre kyrkobibel (1917) följde dessa kritiker och översatte: ”Se den unga kvinnan skall varda havande och föda en son” (Jes. 7:14).

Men faktum är att hebreiskan har flera ord för en ung, orörd kvinna, d.v.s. en jungfru. Orden är *bethuláh* och *almáh*. Kritikerna säger att endast ordet *bethulá* betyder jungfru, men att *almáh* bara betecknar en ung kvinna. Men det håller inte. Om en ung ogift kvinna skulle ha varit tillsammans med en man kallas hon istället för *zonáh*, sköka eller hora. Det ord som Jesaja använder om jungfrun är *almáh*. Jesaja säger att detta skall vara ett särskilt tecken. Folkbibeln översätter: ”Därför skall Herren själv ge er ett tecken: Se, jungfrun [*almáh*] skall bli havande och föda en son och hon skall ge honom namnet *Immanuel*” (Jes. 7:14). *Immanuel* betyder ”Gud med oss”. Frågan är hur det skulle ha kunnat vara ett speciellt tecken om ordet *almáh* bara skulle betyda en ung kvinna? På Bibelns tid gifte sig de flesta kvinnor i ung ålder. Runt omkring Jesaja och hans åhörare måste det ha funnits många unga kvinnor som gifte sig och födde barn utan att detta skulle ha varit något särskilt tecken från Gud. Nej, det enda rimliga är att tecknet innebär att en orörd jungfru skulle föda en son genom ett särskilt under, så att

hon födde sonen utan någon jordisk far. Det är så Bibeln klart och tydligt lär. Det skedde genom den helige Ande. Men bibelkritiker nöjer sig inte med detta. De kan inte acceptera ett sådant under, att Jesus skulle födas av en jungfru. Det skulle ju strida mot förnuftet, menar de. De räknar inte på allvar med att Gud gör under.

Lite längre fram skriver Jesaja att barnet skulle födas inom Davids släkt. Han skriver: *"Men ett skott skall skjuta upp ur Isais avhuggna stam, en telning från hans rötter skall bära frukt. Över honom skall Herrens Ande vila"* (Jes. 11:1f). Isai var Davids far. Matteus och Lukas visar att Jesu släkttavla bekräftar detta. Jesus föddes som en avkomling till kung David. Därför kallas han också Davids son. Jesus ställde själv en fråga till de skriftlärde som de inte kunde svara på. Messias kallades ju "Davids son" i enlighet med Jesajas profetia. Men i en annan profetia i psaltaren kallar David Messias för sin "Herre". Det står: *"Herren sade till min Herre: 'Sätt dig på min högra sida, till dess att jag har lagt dina fiender som en fotapall under dina fötter.'"* (Ps. 110:1).

Matteus skriver om detta: *"Medan fariseerna var samlade, frågade Jesus dem: 'Vad anser ni om Messias? Vems son är han?' De svarade honom: 'Davids'. Då sade han till dem: 'Hur kan då David, driven av Anden, kalla honom Herre och säga: Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida, tills jag har lagt dina fiender under dina fötter.' Om nu David kallar honom sin Herre, hur kan då Messias vara Davids son?' Ingen kunde svara honom ett ord, och från den dagen vågade ingen längre fråga honom"* (Matt. 22:41–45). Detta ställe visar att Messias skulle vara en människa av Davids släkt och samtidigt HERREN. När det står att HERREN talade till Davids HERRE måste det innebära att Gud Fader talade till Gud Sonen. Barnet som skulle födas av en jungfru skulle alltså vara Guds egen Son. Med sina ord till fariséerna hade Jesus fångat dem. De var ju kunniga i Skriften och förstod vilken slutsats de borde dra av Jesu ord. Men i så fall hade de varit tvungna att medge att Jesus verkligen var Messias, vilket de absolut inte ville.

Det är samma förhållande med dagens bibelkritiker. De ser nog och förstår vad den hebreiska texten säger men vägrar att erkänna att Jesaja verkligen talade om en kommande jungfrufödelse där barnet samtidigt var HERREN, den sanne Guds Son.

I kapitel 9 talar så Jesaja mycket klart om den kommande Messias. Han säger:

"Ty ett barn blir oss fött, en son blir oss given. På hans axlar vilar herradömet, och hans namn är: Under, Rådgivare, Mäktig Gud, Ewig Fader, Fridsfurste. Så skall herradömet bli stort och friden utan slut över Davids tron och hans kungarike. Det skall befästas och stödjas med rätt och rättfärdighet från nu och till evig tid. Herren Sebaots nitälskan skall göra detta" (Jes. 9:6f).

Detta barn som jungfrun skulle födas kallas alltså *Mäktig Gud* och hans rike skall vara ett fridsrike där friden är utan ände. Jesaja talar också mycket tydligt om hur detta skall ske. Han visar att barnet skall bli Herrens lidande tjänare, om vilket det står:

"Han var föraktad och övergiven av människor, en smärtornas man och förtrogen med lidande, lik en som man skyler ansiktet för, så föraktad att vi räknade honom för intet. Men det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig, medan vi höll honom för att vara hemsökt, slagen av Gud och pinad. Han var genomborrad för våra överträdelsers skull, slagen för våra missgärningars skull. Straffet var lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade" (Jes. 53:3ff).

Till sist försäkrar Jesaja att den som tror på Messias får syndernas förlåtelse. Han skriver: *"Om än bergen viker bort och höjderna vacklar, så skall min nåd inte vika från dig och mitt fridsförbund inte vackla, säger Herren, din förbarmare"* (Jes. 54:10).

Och redan i början av sin bok skrev Jesaja: ”Om era synder än är blodröda, skall de bli snövita, om de än är röda som scharlakan, skall de bli vita som ull” (Jes. 1:18).

I vår predikotext får nu Elisabeth, Johannes döparens mor, också uppleva det stora under som Jesaja hade förutsagt. Hon hade själv varit ofruktsam men genom Guds nåd blivit havande och var nu i sjätte månaden av sin graviditet. Hon var släkt med jungfru Maria, som kom på besök en kort tid efter bebådelsen. Just när Maria kom in i Elisabeths hus spratt barnet Johannes till i Elisabeths mage, och hon utropar:

”Välsignad är du bland kvinnor, och välsignad är din livsfrukt! Men varför händer detta mig, att min Herres mor kommer till mig? Se, när ljudet av din hälsning nådde mina öron, spratt barnet till i mig av glädje. Och salig är du som trodde, ty det som Herren har sagt till dig skall gå i uppfyllelse” (v. 42–45).

Elisabeths ord är alltså en bekräftelse på det stora undret. Barnet i Marias mage är Gud själv, som har blivit människa genom ett särskilt under. Jesusbarnet är uppfyllelsen av Jesajas profetia. Han är hela världens frälsare. Därför prisar Elisabeth Maria salig. Maria trodde på vad Herren hade sagt till henne genom ängeln Gabriel. När den lille Johannes spritter till i Elisabeths mage är det enligt hennes egna ord något som sker ”av glädje”. Fastän fostret Johannes bara var sex månader hälsade han nu sin frälsare med glädje, vilket Elisabeth förstod och upplevde i sin kropp.

Så får vi också som kristna denna dag glädja oss över det största av alla under. Jesus Kristus har blivit människa för vår skull. Han led och dog och uppstod igen för vår frälsnings skull. Vi får då liksom Maria, Elisabeth och den ofödde Johannes glädja oss över det stora undret att Gud själv har tagit sin boning i Marias sköte. Så uppfylldes de ord som Johannes börjar sitt evangelium med:

I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Han var i begynnelsen hos Gud. ... Och Ordet blev kött och bodde bland oss, och vi såg hans härlighet, en härlighet som den Enfödde har av Fadern, och han var full av nåd och sanning (Joh. 1:1f, 14).

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.